

Universitätsbibliothek Paderborn

Exemplorvm Libri Tres

Liber Secvndvs, Siue Exempla, In Septem Capitalivm Vitiorvm
Detestationem, Per Qvadragesimam, Anno M. DC. XLVI. narrata

Stengel, Georg

Ingolstadii, 1650

§. 3. Soldani felicitas & infelicitas à silijs.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48186](#)

plum præstaretur. Ibi inter vtrumque magna orta est contentio, vter petitionem faceret. Nolebat petere *Inuidus*, ne alter plus obtineret; nolebat *Auarus*, vt ipsi duplum obtingeret. diu ea lis tenuit; diu contentiosum inter se sese fumen traxerunt. Denique pertinacior fuit *Auarus*, malitiosior *Inuidus*: nam quia nullo pacto induci potuit *Auarus*, quidquam sibi vt peteret ne minus peteret; *Inuidus*, ne alteri plus concederet, vnum erui sibi radicitus oculum petijt, vt *Auarus* ambos amitteret. Ita & ipse malum sibi creavit, & alterum damno multauit geminato.

II.
HISTORIAS
AUTHOR.

III.
SOLDANI FE-
LICITAS, ET
INFELICITAS
A FILIIS.

Ne quis hanc fabulam, supra verum, confictam esse existimet, hodie historiam dabo longè truculentiorem. Et historiam de mirabilioribus vnam, satisque testatam. Auctor enim illius est oculatus testis Ludouicus Romanus in libro Hodœporico de Persia cap. 2. & 3. qui iter suum in ijt An. Christi 1503. vt videre est in lib. 3. c. 42. & 44. Ob res in India bene gestas, equestri est dignitate ornatus. vt scribit lib. 3. de India. c. 41. Editus est autem liber iste Hodœporicus Augustæ An. M. D. XVIII. Hic igitur Author, lib. de Persia cap. 2. describit insignem eius regionis ciuitatem *Ormus* dictam, quæ magnitudine ambitus, multitudine populi, opum affluentia, pretiosa illa margaritarum piscatione nobilissima est; in portu eius semper trecentæ & amplius variorum mercatorum naues reperiuntur, quæ illuc è varijs regnis appellunt. Soldanus autem huius vrbis & insulæ est Machometanus.

Postquam locum descripsit Ludouicus iste Romanus, cap. 3. testatur, talem, se inibi locorum versante, & magnam partem spestante, tragediam incidisse. Soldanus multis titulis felix, valetudine admodum bona, viribus Hercules, diuitijs Croesus, delitijs Sardanapalus poterat haberi; vestitu autem gemmatus pauo. Accessit super omnia vxor foecunda; liberi vndecim, spes tanta nepotum; & erant masculi omnes. Sed, vt nihil, in terris, omni parte beatum est, ita filius natu minimus illi spina fuit. Tanta enim videbatur esse simplicitate, vt ab omnibus passim pro fatuo haberetur. Hunc pater non dignabatur aspicere; hunc mater nouercali odio persequebatur; hunc fratres vbiique ludos faciebant; hunc ipsi vernæ despetui habebant. Quanquam ignarus pater, aliunde sibi impendens multò

multò maius malum cauere debuisset. Siquidem filius natu maximus, tanquam paternæ dignitatis hæres & successor, in delicijs parentum fuit, sed in odio populi ac totius ciuitatis. Quantò enīma, maiore indulgentia fuit educatus, tantò in vitia pronior euasit. Nemo illum offendere, nemo audiebat admonere, qui parentum gratiam perdere non voluisse. Qualem ergo volebant, habuerē; voluptatibus deditum; crudelem, superbū, ambitiosum; qui denique, postquam omnes premere assuevit, supra se nullum voluit pati, ne & ipse premeretur. Nimis nullam ingenia tam prona ad inuidiam sunt, quam eorum, qui genus ac fortunas suas animis non aquant: quia virtutem ac aliorum bonum oderant. Quod odium in hoc etiam inuene gliscebat, in quo sanguis, non animus regius erat. Hi mores id illi nomen fecerē, ut vulgo *catenatus diabolus* diceretur. *Dabolum* enim esse, de nequitijs censem̄bant, sed *catenatum*, quia ei deerat suprema potestas, qua sola ligabatur, ne omnia auderet.

Quis superbū vidi, qui non esset ambitiosus? quis ambitiosum nouit, quem inuidia non comitaretur? quæ cùm nihil aliud sit, quam tristitia de bono alterius, aut odium alienæ felicitatis, in quantum estimatur diminuere gloriam propriam, in superbo maximè ac ambitioso huius tristitiae odijque caussam est inuenire. *Quoniam superbia comes est inuidia*, ait S. Augustinus, fieri non potest, ut superbis non innideat. Immò S. Gregorius affirmat, inuidiam semper solere nasci ex superbia. Superbus ergo inuidet inferioribus, ne sibi æquentur; paribus, quia æquantur; superioribus, quia eis non æquantur. Sic, apud Lucanum, *Nec quenquam iam ferre potest, Caesarū priorem, Pompeius ué parem*. Nemo ergo securus est à superbā inuidia, aut inuida superbia, neque subdit, neque æquales, neque maiores. Sic Dauidi Saul, Abeli Cain, Iosepho undecim fratres, Liæ Rachel, & alij alijs inuiderunt; qui aut maiores erant, aut pares. Minori autem proprium est, inuidia tentari; quia hoc ipso, quia qui se minorem videt, in altero aliquid videt, quod excellit & ob quod dolet, se esse minorem. Vnde in Iob legimus: *Parvulum occidit inuidia*. Parvulum enim se ipsum indicat, qui dolet alterum esse maiorem, quia ei non æquatur; vel parem, quia sibi æquatur: immo & parvulus est, quia timet inferiorem, ne sibi æquetur. Denique ut Comicus ait: *Est misericordum, ut malevolentis sint, & inuideant bonis,*

Tit. Liu. dec.
4. lib. 5.

IV.

INVIDIA SVÆ
PERBIAE CO-
MES.
S. Augustin.
I II. de Genes.
ad tit. cap. 14.
D. Thom. 2. 2.
q. 36. a. 3.
S. August. in
Psalm. 58.
S. Greg. 1. 18.
Mor. c. 20. &
31. c. 31. La-
can. lib. 11.
S Chrysost.
hom. 44. ad
pop. & 41 in
Matth.

Iob. 5. 2.